

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Generali Pojišťovna a.s.**, se sídlem Bělehradská 299/132, Praha-Vinohrady, IČ 61859869, práv. zast. Mgr. Jiřím Bártou LL.M., advokátem, AK Na Příkopě 22, Praha 1 proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, Maltézské náměstí 1, Praha 1 o žalobě proti rozhodnutí ministra kultury ze dne 14. 2. 2008 sp. zn. 2332/2008

takto:

- I. Rozhodnutí Ministra kultury ze dne 14. 2. 2008 sp. zn. 2332/2008 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení v částce 7.712,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Jiřího Barty LL.M., advokáta.**

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 14.4.2008 domáhal zrušení rozhodnutí ministra kultury ze dne 14. 2. 2008 sp. zn. 2332/2008, kterým byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2007 č.j. 2671/2007, kterým byl prohlášena za kulturní památku podle ustanovení § 2 odst. 1 písm.a) zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči secesní rodinný dům „xxx“ čp. xxx s pozemkem st.p. č. xxx, xxx k.ú. xxx (dále jen vila „xxx“). Namítal, že žalovaný si byl povinen vyžádat vyjádření krajského úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností – Magistrátu města Hradec Králové. Vyjádření si sice vyžádal, to však bylo ještě před prohlášením vily za kulturní památku zrušeno. Žalovaný však na to nedbal a svůj postoj odůvodnil tím, že následné usnesení Magistrátu, kterým bylo podle ustanovení § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. předchozí

vyjádření zrušeno, bylo následně zrušeno Krajským úřadem Královéhradeckého kraje v odvolacím řízení.

Žalobce ministru kultury vytýkal, že odvolací řízení není v takovém případě vůbec přípustné. Na postup vydávání vyjádření dotčenými orgány se aplikují ustanovení části čtvrté správního řádu a ustanovení o odvolání na postup podle této části správního řádu aplikovat nelze. Je třeba přiměřeně použít ustanovení o přezkumném řízení, avšak žalobce zdůraznil, že je tak třeba postupovat skutečně pouze přiměřeně. Ustanovení § 95 odst. 4 správního řádu použít nelze, protože postup podle § 156 odst. 2 resp. § 154 není řízením s účastníky. Postavení žalovaného jako účastníka řízení nelze dovodit ani z ustanovení § 27 či 28 správního řádu. Za účastníka řízení je v jakémkoli procesu označována osoba, jejíž práva mohou být v daném řízení dotčena. Žalovaný je v rámci procedury prohlašování věci za kulturní památku, v rámci níž si stanovisko vyžádal, nepochybně správním orgánem a nikoli dotčenou osobou. Závěry o účastenství nelze dovozovat ani z toho, že bylo žalovanému usnesení Magistrátu dáno na vědomí, protože účastenství lze dovodit pouze tehdy, pokud jsou splněny zákonné znaky. Pro závěr o nepřipustnosti odvolacího řízení svědčí i zásada účelnosti, vhodnosti a hospodárnosti řízení. Pokud by bylo připuštěno odvolací řízení i pro stanoviska, znamenalo by to možnost následného podání žaloby ve správním soudnictví, což by protáhlo vlastní řízení o právech a povinnostech třeba i na několik let. I když usnesení magistrátu obsahovalo poučení o odvolání, nebyl žalovaný subjektem, který by byl oprávněn je podat a navíc odvolání nebylo přípustné. Žalobce má zato, že mělo být postupováno podle ustanovení § 136 odst. 6 zákona č. 500/2004 Sb., který upravuje řešení sporů mezi správním orgánem, který řízení vede a správním orgánem, který je dotčeným orgánem. Krajský úřad nebyl k řešení sporu o vydání usnesení Magistrátem vůbec věcně příslušný, což vede k nicotnosti rozhodnutí Krajského úřadu. Napadené rozhodnutí se s argumentací žalobce uplatněnou v rozkladu k této otázce vůbec nevypořádal.

Žalobce dále namítal nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí. Konstatoval, že prvostupňové rozhodnutí je koncipováno jako citace jednotlivých podkladů. Pokud však byly mezi jednotlivými důkazy rozpory, byl správní orgán povinen vynaložit veškeré úsilí, aby tyto rozpory odstranil. Není možné, aby správní orgán jeden důkaz pouze přijal a druhý odmítl, aniž by vyložil, proč tak učinil. I když se minist v žalobou napadeném rozhodnutí uvedené pochybení prvostupňového rozhodnutí snažil napravit, bylo třeba prvostupňové rozhodnutí považovat za nepřezkoumatelné a ministr jej měl zrušit.

Dále namítal nedostatečné zjištění skutkového stavu. Ve věci nechal vypracovat znalecký posudek týkající se vad a poruch vily xxx. Žalovaný si však nechal vypracovat vlastní stavebně statický posudek, který však není posudkem znaleckým. Tuto okolnost žalobce v rozkladu namítal. Byť není stavebně technický stav budovy kritériem dle ustanovení § 2 zákona č. 20/1987 Sb., je nepochybné, že k tomu žalovaný přihlížel, a proto si nechal vypracovat odborné vyjádření ing. Vinař. Měl však být vyžádán znalecký posudek v souladu s § 56 správního řádu a prvostupňové rozhodnutí mělo být v rozkladovém řízení zrušeno.

Žalobce namítal absenci důvodů pro prohlášení vily xxx kulturní památkou. Zaujal stanovisko k jednotlivým argumentům uvedeným v prvostupňovém rozhodnutí resp. v žalobou napadeném rozhodnutí. Uvedl, že pokud je soubor vil ve xxx ulici výjimečný jako celek, bylo by logické, kdyby žalovaný v souladu s veřejným zájmem usiloval o ochranu celého souboru, což však nečiní. Pak je však však argument o příslušnosti xxx do souboru bezpředmětný. Ke srovnání xxx s vilou xxx v xxx, které činí žalovaný, aby vyzdvihl unikátnost a jedinečnost xxx žalobce uvedl, že i přes některé společné rysy jde o srovnání zavádějící, protože vila xxx je součástí areálu lázeňského města zcela jiného architektonického a urbánního charakteru a uvedená stavba nedoznala takových zásahů do stavební podstaty jako xxx. Rovněž užití prvků lidové architektury v secesní stavbě samo o

sobě ještě významnost této stavby nedokládá. Ani J. nedostal ve všech svých návrzích a realizacích nejvyšším kvalitativním požadavkům, což platí i pro stavby jiných soudobých významných architektů. Staveb z uvedeného období kombinujících eklekticky stavební slohy se po celém území republiky nachází celá řada. Vila xxx nepředstavuje žádný mimořádný architektonický a urbanistický počín. Pro doklad vývoje je jistě vhodné některá špičková díla této epochy zachovat, nelze však za taková díla považovat stavby s pouhým „nádechem“, které byly a jsou vytrženy z širších krajinných a urbáních kontextů. Přes všechna použitá synonyma slova jedinečný žalovaný ani ministr kultury neprokázali, že by xxx vykazovala takové hodnoty, které by odůvodňovaly její prohlášení za kulturní památku.

Žalobce dále uvedl, že odkoupil xxx v roce 1997 a vzhledem k jejímu neuspokojivému technickému stavu pokračoval ve snahách o rekonstrukci. Po změně územního plánu v roce 2000 se rozhodl pro novou strategii o které průběžně po celou dobu informoval. Následně došlo ke schválení projektu Výborem pro územní plánování a rozvoj města Hradec Králové. Po celou dobu, kdy navíc došlo ke změně původně obytného domu na bankovní dům s parkovištěm žádný správní orgán neshledal, že by xxx měla nějaké architektonické hodnoty hodné ochrany. Skutečnost, že se dříve orgány památkové péče o xxx nezajímaly, svědčí o tom, že xxx tolika kulturními hodnotami neoplývá. Orgány památkové péče ani v minulosti nedaly podnět k zahájení řízení o prohlášení za kulturní památku. Je třeba proto přihlídnout i k těmto skutečnostem a ctít zásadu předvídatelnosti či se alespoň vypořádat se špatnou předchozí praxí orgánů památkové péče.

Žalovaný navrhl zamítnutí podané žaloby. Uvedl, že jak prvostupňové tak žalobou napadené rozhodnutí bylo vydána v souladu s právními předpisy a nejsou dány žádné relevantní důvody pro jejich zrušení. V prvoinstančním řízení byly shromážděny všechny podklady předepsané v ustanovení § 3 zákona č. 20/1987 Sb. a bylo prokázáno, že vila xxx je významným dokladem historického a urbanistického vývoje města a i vzhledem k podařené kombinaci několika architektonických stylů i projevem tvůrčí schopnosti jak stavitele J. P., tak i neznámého architekta z okruhu J. K., který vilu navrhl. Provedené stavební úpravy neznehodnocují vilu natolik, aby nesplňovala požadavky zákona č. 20/1987 Sb. Nesouhlasil s námitkou absence zákonného podkladu pro vydání rozhodnutí žalovaného a setrval na právním názoru vyjádřeném na str. 9 odst. 3 napadeného rozhodnutí k této otázce. Nadále zůstává platným vyjádření Magistrátu města Hradec Králové ze dne 8. 3. 2007, které je nezbytným podkladem pro vydání rozhodnutí o prohlášení věci za kulturní památku. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí byly řádným způsobem vypořádány veškeré relevantní námitky uplatněné v rozkladu, které byly následně ve většině uplatněny rovněž v podané žalobě.

Předmětem řízení bylo výhradně zjištění, zda předmětná věc má nebo nemá znaky kulturní památky a zda jsou dány zákonem stanovené podmínky pro prohlášení věci za kulturní památku. V potaz mohou být brány pouze námitky týkající se památkové hodnoty uvedené věci a nikoli námitky, které jsou z hlediska věci nepodstatné. Je nezbytné posuzovat památkové hodnoty objektu, které jsou vyjádřeny zejména stářím věci, četností věci, umělecko řemeslnou či architektonickou úrovní jejího zpracování, jejím historickým významem, historickým kontextem, vývojem společnosti atd. Při posuzování řemeslné úrovně zpracování se přihlíží k celkovému zastoupení umělecko-řemeslných a výtvarných prvků, jejich náročnosti atd. Ze všech hledisek je možné vilu xxx hodnotit jako významného představitele architektonické tvorby své doby. Významná je i hodnota míry vlivu vily na tvorbu místa nebo působení na místo. Bylo primárně posuzováno historické řešení urbanistického celku, vývoj tohoto řešení, to, zda je xxx nadále součástí tohoto celku a zda i přes změnu svého využití si dosud zanechala formu a vzhled typických budov pro předmětné místo. K opakované námitce týkající se znaleckých posudků žalovaný uvedl, že na prvním

místě se posuzuje dochovaná památková hodnota věci. Špatný technický stav má význam pouze v případech, kdy by obnova věci měla za následek úplnou ztrátu památkové hodnoty. K takovému závěru nedospěl ani znalec navržený žalobcem. V konečných závěrech se oba posudky shodují – stavbu lze obnovit při zachování její památkové hodnoty. Proces hodnocení kulturního dědictví je dlouhodobý a nelze očekávat, že by v dohledné době byl ukončen. Stále se objevují věci, které zasluhují trvalou ochranu zachování své existence. K tomu užil příměru s televizním vysílačem na Ještědu, který je relativně novou stavbou a přesto byl s účinností od 1.1.2006 prohlášen za kulturní památku.

K vyjádření žalovaného podal žalobce repliku, ve které poukázal na nepřipadnost srovnání vily xxx s televizním vysílačem na Ještědu. Oblast, kde se xxx nachází již byla předmětem zájmu památkářů a nebyla shledána dostatečně hodnotnou. V oblasti se nachází více vil ze stejného období a pouze dvě z nich byly prohlášeny kulturními památkami. Předmětem řízení o žalobě pak dle žalobce bude především zhodnocení, zda došlo postupem správního orgánu k újmě na právech žalobce v důsledku nedodržení zákonem stanovených postupů a požadavků.

Ze správního spisu soud zjistil následující ve věci podstatné skutečnosti:

Správní spis obsahuje návrh (podnět) na prohlášení vily xxx za kulturní památku a její zařazení do evidence a ochrany kulturních a historických památek z února 2002. Dne 21. 2. 2007 informoval žalovaný žalobce coby vlastníka objektu o tom, že byl podnět podán.

Dne 8. 3. 2007 vydal Krajský úřad Královehradeckého kraje vyjádření k návrhu na prohlášení kulturní památkou, ve kterém uvedl, že nesouhlasí s prohlášením předmětného objektu za kulturní památku s tím, že nezpochybňuje hodnotu objektu z hlediska urbanistického, avšak hodnoty, které by byly důvodem pro prohlášení, zanikly počátkem 90. let 20. století. Nebylo naplněno ustanovení § 2 odst. 1 písm.a) zákona č. 20/1987 Sb. Konstatuje se, že v mezidobí bylo provedeno mnoho stavebních zásahů, které původní architektonické dílo významně poznamenaly. Cituje některé ze změn, které byly uskutečněny (změna umístění vchodu od budovy, výměna dveří za repliky, zrušení okolní zahrady atd.) a uvádí, které části budovy jsou v havarijním stavu.

Dne 9. 3. 2007 adresoval žalobce žalovanému vyjádření vlastníka k podnětu na prohlášení kulturní památkou, které ústí v závěr, že xxx není architektonicky cenná a žalobce nemá zato, že by tvořila významný prvek genia loci města Hradce Králové. V podání shrnul průběh rekonstrukcí v 90. letech 20. století s tím, že jde o zásadní nevratné kroky vztahující se ke změně podoby nemovitosti a dům zcela ztratil charakter původní rodinné vily. Proto bylo přistoupeno k realizaci nového investičního záměru a posléze bylo přijato městem navrhované dvoustranné řešení.

Dne 22. 2. 2007 sdělil odbor památkové péče Magistrátu města Hradec Králové, že ke stavbě „Generali Hradec Králové – polyfunkční objekty s parkovacím zázemím“ nemá námitek, ale vzhledem k tomu, že stavba se nachází v území s archeologickými nálezy, je investor povinen splnit své povinnosti v tomto ohledu.

Správní spis obsahuje stanovisko odboru památkové péče Magistrátu města Hradec Králové ze dne 8. 3. 2007, ze kterého vyplývá, že vzhledem k ve vyjádření popsaným kvalitám, fyzickému stavu objektu a jeho zařazení do širšího kontextu lze jen doporučit jeho prohlášení za kulturní památku, neboť objekt je stále dokladem života, architektury a stavitelství své doby.

Správní spis obsahuje usnesení odboru stavebního Magistrátu města Hradec Králové ze dne 9. 3. 2007 sp. zn. 112082/2006/ST1/Sed, kterým bylo přerušeno řízení ve věci žádosti žalobce o vydání povolení k odstranění stavby do doby, než bude pravomocně ukončeno správní řízení na prohlášení vily xxx za kulturní památku.

Dne 3. 4. 2007 zaslal žalovanému stanovisko Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Pardubicích, ve kterém se mimo jiné uvádí, že v posledních letech byly skutečně na budově provedeny některé stavební úpravy, avšak žádná z popsaných změn nesnižuje architektonicko-urbanistickou hodnotu objektu a nesnižuje ji ani nátěr fasády akrylátovými barvami. Výrazným zásahem do podoby domu je pouze současná úprava zahrady – kompletní odstranění zeleně a zřízení parkoviště. Ve stejném duchu (že provedené zásahy nemohou odůvodnit ztrátu autenticity objektu) vyznívá i stanovisko Prof. Ing. Arch. B. F. CSc. xxx Ústavu památkové péče a renovací Fakulty architektury ČVUT v Praze.

Dne 13. 4. 2007 adresoval žalovanému stanovisko odbor památkové péče Magistrátu města Hradec Králové, ve kterém konstatoval, že předchozí stanovisko bylo vydáváno bez zřetele k tomu, že probíhá řízení o prohlášení za kulturní památku – objekt kulturní památkou nebyl a nebyl zde důvod pro vydání negativního stanoviska. Uvedl, že trvá na tom, že nosné konstrukce jsou dochovány, že dispozice nebyly podstatně měněny.

Žalobce dne 19. 4. 2007 předložil dobrozdání Prof. Ing. Arch. V. Š. DrSc., který uvedl, že památkové objekty by měly vyhovovat určitým standardům zejména po stránce autenticity stavby, její neoddiskutovatelné umělecké kvality apod. což však xxx nesplňuje, byť byla jistým způsobem ovlivněna j. stylem inspirovaným lidovou dřevěnou architekturou. A problémem je i autenticita stavby, která prošla v 90. letech podstatnými změnami.

Ing. Arch. V. A. coby praktikující architekt má zato, že zejména v konfrontaci s okolním domem je xxx objekt drobného měřítka, který vyžaduje okolo objektu volný prostor bez jasných vazeb na strukturu okolní zástavby.

Dne 20. 4. 2007 sdělila akademická rada Akademie věd České republiky, že doporučuje prohlásit rodinný dům xxx za kulturní památku a opírala se přitom o stanovisko Ústavu dějin umění Akademie Věd.

Správnímu orgánu bylo předloženo žalobcem vyjádření JUDr. PhDr. J. P. ze dne 25. 4. 2007, ve kterém zdůrazňuje, že pro prohlášení věci za kulturní památku je třeba mimořádné umělecké nebo historické hodnoty, která by mohla být v souladu se společenským zájmem, což v dané věci splněno není, zejména pokud je ve stanoviscích hovořeno toliko o zajímavé stavbě či její členitosti. Má zato, že naopak výstavba nové budovy by byla v souladu s G. koncepcí rozvoje města. Upozornil, že prohlášení kulturní památkou je velmi citelným zásahem do práv vlastníka rovnající se svými důsledky vyvlastnění.

Správní spis obsahuje rovněž znalecký posudek o posouzení stavebnětechnického stavu, vypracovaný Pavlem Brousem, znalcem z oboru stavebnictví v květnu 2007, zadavatelem posudku byl žalobce. Posudek obsahuje soupis vad a poruch na vile xxx, které byly znalcem zjištěny s tím, že vady a poruchy jsou podle znalce zapříčiněny nekvalitně provedenou opravou krovu a střechy, neodborně položenou tepelnou izolací stropu, neodborně provedenými podlahami a celkově se projevuje špatné založení objektu, vzlínání podzemní vody do základů z podzemního podloží a vytrvalé otřesy způsobené nadměrnou zátěží z dopravy a rovněž je přítomna masivní plíseň. Prokazatelné vady jsou dle znalce velmi obtížně odstranitelné.

Usnesením Magistrátu města Hradec Králové ze dne 16. 5. 2007 č.j. 45590/07/PP/Čer bylo podle ustanovení § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. zrušeno předchozí stanovisko ze dne 8. 3. 2007 č.j. 022865/2007/PP/Čih k podnětu na prohlášení vily xxx za kulturní památku s tím, že původní stanovisko je v rozporu s právními předpisy a nelze jej opravit podle § 156 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. V rozhodnutí se konstatuje, že odbor památkové péče Magistrátu města Hradec Králové ve vyjádření ze dne 8. 3. 2007 (č.j. 022865/2007/PP/Čih) vyslovil závěr, že se doporučuje prohlášení vily xxx za kulturní památku, avšak dva týdny předtím v protichůdném vyjádření sdělil, že proti stavbě polyfunkčního objektu nemá námitek, přičemž investorovi stanovil povinnost oznámit svůj záměr Archeologickému ústavu a umožnit archeologický výzkum. K obsahu vyjádření odboru památkové péče ze dne 22. 2.

2007 bylo konstatováno, že v této době uvedený odbor neměl žádnou informaci o podání podnětu na prohlášení vily za kulturní památku a neexistoval zákonný důvod, pro který by bylo možno vydat negativní stanovisko. Akceptoval názor žadatele dovolávajícího se principu ochrany dobré víry a předvídatelnosti veřejné správy.

Dne 17. 5. 2007 bylo žalobcem založeno do správního spisu stanovisko ing. Arch. A. S., zástupce vedoucího katedry architektury, fakulty stavební VŠB-TU Ostrava a ing. arch. M. K. ústící v závěr, že označení kulturní památka by měly získat opravdu pouze významné a architektonicky hodnotné stavby s tím, že předmětná stavba v žádném případě takových kvalit nedosahuje. Naopak studie, která řeší dostavbu nároží xxx třídy a xxx ulice je velmi kvalitní a je zpracována zcela v duchu koncepce prof. G.

Dne 23. 5. 2007 podal žalovaný odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové ze dne 16. 5. 2007, kterým bylo zrušeno předchozí rozhodnutí ze dne 8. 3. 2007. Měl jednak zato, že nebylo vyjasněno, kdo je ve věci účastníkem řízení a dále namítal, že bylo vydáno v rozporu s ustanovením § 156 odst. 2 a § 94 správního řádu, když podání žalobce bylo považováno za žádost účastníka řízení, což zároveň představovalo povinnost magistrátu ve věci rozhodnout, a to pouze způsobem předpokládaným v ustanovení § 156 odst. 2 správního řádu. Navíc neexistuje skutečnost, která by potvrzovala závěr o nezákonnosti zrušeného vyjádření magistrátu. Původní vyjádření z února 2007 neobsahovalo žádný odkaz na zákon o státní památkové péči, ze kterého magistrát dovodil vydat akt, kterým by se z hlediska zájmů státní památkové péče mohl vyjádřit. Takové ustanovení neexistuje a Magistrát měl vyslovit svoji nepřislušnost k vydání takového stanoviska a pokud tak neučinil, rozhodně nemohl stanovisko v takové věci vydat.

Usnesením ze dne 28. 5. 2007 přerušil žalovaný řízení o prohlášení vily xxx za kulturní památku do doby rozhodnutí o odvolání žalovaného proti rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové ze dne 16. 5. 2007, kterým bylo zrušeno rozhodnutí magistrátu ze dne 8. 3. 2007.

Rozhodnutím ze dne 18. 6. 2007 č.j. 9099/RR/2007 rozhodl Krajský úřad Královehradeckého kraje tak, že se rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové ze dne 16. 5. 2007 č.j. 45590/07/PP/Čer zrušuje a řízení se zastavuje. Uvedl, že má zato, že zrušené rozhodnutí bylo vydáno bez zákonného důvodu. Ztotožnil se se stanoviskem, že odbor památkové péče magistrátu neměl zákonný důvod vydat stanovisko o tom, že nemá námitek ke stavbě polyfunkčních objektů. Druhé stanovisko ze dne 8. 3. 2007 je naopak vydáno v návaznosti na zahájení řízení o prohlášení za kulturní památku. Rovněž nesouhlasil s tím, že bylo podání žalobce ze dne 2. 5. 2007 považováno za podnět, ačkoli bylo i označeno jako žádost.

Správní spis obsahuje stavebně-statický posudek, vypracovaný ing. Janem Vinařem po zadání žalovaným, jehož účelem bylo posoudit stavbu ze stavebně statického hlediska. Posudek ústí v závěr, že původní objekt byl postaven velmi důkladně ve vysoké kvalitě, dodnes je v zásadě zachováno původní dispoziční členění objektu, zachovaly se a jsou schopny splnit svoji funkci nosné konstrukce. Statické poruchy, které vznikly (trhlivy) souvisí zřejmě s nestejným založením podsklepené a nepodsklepené části a došlo k nim patrně brzo po dokončení stavby při jejím sedání. Jejich rozsah je ve srovnání se stejně starými objekty poměrně malý a trhliny neovlivňují statickou funkci nosných konstrukcí. V této části se vyjadřuje rovněž k posudku Pavla Brousila, když mimo jiné konstatuje, že nadměrná vlhkost nemá původ v podzemní vodě, ale ve vodě potvrchové, kterou lze odvádět. Posudek ústí v závěr, že statický a stavební stav domu není překážkou jeho zapsání do seznamu nemovitých památek.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 10. 2007 č.j. 2671/2007 byla podle ustanovení § 2 odst. 1 písm.a) zákona č. 20/1987 Sb. vila xxx prohlášena za kulturní památku. V obsáhlém odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, když nejprve velmi podrobně žalovaný rekapituloval

to, co bylo v dosavadním řízení zjištěno, žalovaný konstatoval, že je sice pravdou, že J. G. v soutěžním návrhu na regulaci pravostranné Labské kotliny v roce 1925 uvažoval o celkové blokové zástavbě a s vilou patrně nepočítal, nicméně vítězný regulační plán města z roku 1926 jasně dokládá, že se s vilovou zástavbou počítalo. Vila xxx je dle žalovaného neoddelitelnou součástí unikátního souboru vil při xxx ulici, když každá z těchto vil je výjimečná svou naprostou unikátností a odlišností od ostatních ve svém pojetí a zpracování. Proto má vila xxx nepostradatelný urbanistický význam, který vytváří jedinečnost a neopakovatelnost tohoto místa. Pokud jde o architektonické hodnoty stavby, žalovaný připustil, že určité změny jejího prostředí jsou nenahraditelnou ztrátou, avšak neznehodnocují vilu natolik, aby nesplňovala hodnoty ustanovení § 2 odst. 1 písm.a) zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči. Odkázal rovněž na stanovisko Národního památkového ústavu ze dne 12. 4. 2007, které se vypořádalo s námitkami týkajícími se architektonické hodnoty vily. Konstatoval, že vila xxx je příkladem kombinace několika architektonických stylů, jde o stavbu proporčně vyváženou a ve svém stylu a zpracování je jedinečná a unikátní, jedná se o významný doklad historického a urbanistického vývoje města a rovněž projevem tvůrčích schopností. Proto byly splněny zákonné podmínky pro prohlášení stavby za kulturní památku.

Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce dne 16. 11. 2007 rozklad, který v podstatných náležitostech koresponduje posléze podané žalobě. Žalobce namítal absenci zákonného podkladu pro vydání rozhodnutí, když uvedl, že žalovaný vůbec nebyl oprávněn podat odvolání proti rozhodnutí magistrátu ze dne 16. 5. 2007. Namítal rovněž nepřezkoumatelnost rozhodnutí, když konstatoval, že nepostačuje uvést v rozhodnutí seznam dokladů, které byly ve správním řízení opatřeny, ale je třeba se s nimi v odůvodnění vypořádat a uvést důvody, o které správní orgán své rozhodnutí opírá. Bylo zmíněno, že pokud znalec ing. Vinař činil závěr o tom, zda je či není stavba resp. její stav překážkou pro zápis do seznamu kulturních památek, jde o závěr, který nepřisluší činit znalci, ale je naopak úkolem správního orgánu, zvážit dopady odborných závěrů na právní posouzení daného případu. Namítal rovněž, shodně jako v předchozím řízení, porušení zásady ochrany dobré víry a oprávněných zájmů a zásady legitimního očekávání. Dále vznesl námitky do argumentů obsažených v závěru prvostupňového rozhodnutí, týkajícími se G. koncepce, unikátnosti souboru obytných vil, stavebních úprav vily xxx.

O podaném rozkladu rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 14. 2. 2008 sp. zn. 2332/2008, kterým byl rozklad zamítnut a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno. Bylo konstатовáno, že žalovaný si vyžádal vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností, které dne 8. 3. 2007 obdržel, a proto neobstojí námitka absence zákonného podkladu. Ze zrušovacího usnesení nebylo jasné, kdo je účastníkem řízení o přezkumu podle ustanovení § 156 správního řádu, proto žalovaný podal odvolání. Zdůraznil, že se v prvostupňovém rozhodnutí již zaměřil na hodnocení všech předložených stanovisek a všechna obsáhlá stanoviska měl žalobce v řízení k dispozici. K posudku Pavla Brousila konstatoval, že jeho závěr o odstranitelnosti vad a poruch ničeho nevypovídá o významu vily z hlediska památkové ochrany. Pokud bylo zmiňováno stanovisko Národního památkového úřadu, žalovaný se s jeho závěry ztotožnil a tím, že je v prvostupňovém rozhodnutí citoval, učinil je součástí rozhodnutí. K osobě ing. Vinaře bylo konstатовáno, že je autorizovanou osobou. Konstatoval, že poslední větu jeho posudku za spornou nepovažuje, pokud znalec vyslovil názor, že stav budovy není na překážku pro jeho zapsání do seznamu kulturních památek. Nebyly dle jeho názoru rovněž porušeny zásady ochrany dobré víry a legitimního očekávání.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán a dospěl k závěru, že žaloba je částečně důvodná. Soud ve věci rozhodoval bez nařízení jednání v souladu

s ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s., podle kterého soud může o věci samé rozhodnout bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhlí nebo s tím souhlasí. Má se zato, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. Výzva byla oběma účastníkům řádně doručena účastníci nevyjádřili ve stanovené lhůtě svůj nesouhlas s projednáním věci bez nařízení jednání.

Nejprve je třeba zaujmout stanovisko k námitce, kterou žalobce na straně 3 až 5 podané žaloby označil jako „absence zákonného podkladu“. Ve věci nastala situace, kdy bylo vyjádření obce s rozšířenou působností - Magistrátu města Hradec Králové následně podle ustanovení § 156 odst. 2 správního řádu zrušeno. Účastníci soudního řízení se liší v názoru na to, zda byl Krajský úřad Královéhradeckého kraje oprávněn tak učinit či nikoliv. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí k této otázce uvádí na straně 9 žalobou napadeného rozhodnutí, že v rozhodnutí o zrušení předchozího stanoviska magistrátu ze dne 17.5. 2007 bylo uvedeno poučení o možnosti podat opravný prostředek a toto rozhodnutí bylo žalovanému adresováno. Proto byl opravný prostředek podán. Nelze rovněž dovodit jiný subjekt, který by měl o podaném odvolání rozhodnout.

Tato právní argumentace neobstojí. Nejprve je třeba konstatovat, že vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností stejně jako vyjádření krajského úřadu podle ustanovení § 3 odst. 1 zákona 20/1987 Sb. o státní památkové péči není tzv. závazným stanoviskem ve smyslu ustanovení § 149 zákona 500/2004 Sb. správního řádu. Nejde o úkon učiněný správním orgánem, jehož obsah by byl závazným pro výrokovou část správního rozhodnutí, v tomto případě rozhodnutí o prohlášení vily xxx za kulturní památku. Zákon o státní památkové péči stanoví toliko předpoklad, že je třeba vyžádat před prohlášením o věci za kulturní památku vyjádření těchto institucí a nelze dovodit, že by byl žalovaný při rozhodování o tom, zda bude ta která věc za kulturní památku prohlášena, vázán stanoviskem obecního úřadu obce s rozšířenou působností resp. krajského úřadu v této věci. Jde o to, že Ministerstvo kultury musí mít k dispozici před vydáním rozhodnutí vyjádření, u kterého lze předpokládat, že bude zohledňovat stanovisko zastávané v místě, kde se předmětná věc nachází. Je to toliko a výlučně Ministerstvo kultury, komu je dána pravomoc prohlašovat věci za kulturní památky ve smyslu ustanovení zejména § 1 a 2 tohoto zákona. Na druhé straně je však třeba, pokud toto vyjádření nese svědčí o úmyslu žalovaného prohlásit předmětnou věc za kulturní památku, aby odůvodnění rozhodnutí, kterým se kulturní památka prohlašuje, obsahovalo odůvodnění, proč má Ministerstvo kultury za to, že názory, vyjádřené ze zmíněných vyjádření, neobstojí.

Přesto, že v konkrétní věci vyjádření Magistrátu města Hradec Králové ze dne 8. 3. 2007 (bez ohledu na to, zda bylo či nebylo následně platně zrušeno) není pro výrokovou část prvostupňového rozhodnutí bezprostředně závazné, umožňuje správní řád v ustanovení § 156 původní vyjádření změnit resp. zrušit, pokud jsou splněny zákonem stanovené podmínky. Soud má za to že tento institut lze využít jak v případě stanovisek podle § 149, tak i v případě stanovisek podle § 154 správního řádu, neboť úprava obsažená v §§154-158 správního řádu tvoří obecný procesní rámec pro "úkony správních orgánů", které samy o sobě nesměřují k vydání rozhodnutí ve věci samé a nejsou vydávány v samostatném správním řízení, avšak jsou jimi odvozeně ovlivňována práva a povinnosti podstatnou měrou.

Bylo však třeba se zabývat tím, zda je Ministerstvo kultury jako správní orgán který rozhoduje ve věci samé, oprávněno podat odvolání proti rozhodnutí, kterým se podle § 156

odst. 2 správního řádu předchozí vyjádření Magistrátu města Hradce Králové ze dne 8.3. 2007 ruší. Na tomto místě je třeba přisvědčit žalobci, pokud namítá, že žalovanému nemůže svědčit postavení dotčeného subjektu, protože naopak je správním orgánem, který ve věci rozhoduje. Správní řád výslovně neřeší, zda-li proti rozhodnutí podle § 156 odst. 2 je či není přípustné odvolání - opravný prostředek. Pro posouzení zákonnosti postupu v souzené věci však tato otázka takto postavena být nemusí. Je nepochybné že rozhodnutí Magistrátu města Hradce Králové ze dne 17.5. 2007 obsahovalo poučení o možnosti podat odvolání a stanovilo k tomuto postupu lhůtu. Oprávnění domáhat se revokace provostupňového rozhodnutí cestou podání opravného prostředku je obecně v jakémkoliv typu soudního či správního řízení umožněna toliko jeho účastníkům, popřípadě subjektům, které jsou adresáty tohoto rozhodnutí. Nikdy oprávnění podat opravný prostředek není svěřeno subjektu, který ve věci samé rozhoduje. Právní postavení správního orgánu, který ve věci rozhoduje z povahy věci umožňuje tomuto orgánu vyjádřit se své právní stanovisko, avšak až rozhodnutí ve věci samé, nikoliv brojit proti němu cestou opravného prostředku.

Vyjádření vydané v režimu § 154 správního řádu není výsledkem samostatného správního řízení, jehož by byl žalovaný účastníkem, proti němuž bylo by mohl brojit cestou opravných prostředků. Jde o vyjádření, povinnost jehož opatření stanoví žalovanému - správnímu orgánu, který ve věci rozhoduje - ustanovení § 3 odst. 1 zákona o státní památkové péči. Nelze v jednom správním řízení současně vystupovat v pozici správního orgánu, který ve věci rozhoduje a současně brojit proti vyjádření v něm učiněným opravným prostředkem. Nic na tom nemění ani okolnost, že vyjádření vydal orgán odlišný od žalovaného. Ani to, že rozhodnutí ze dne 17.5. 2007 obsahovalo poučení o možnosti podat odvolání a toto rozhodnutí bylo žalovanému doručeno, nemůže založit oprávnění podat opravný prostředek za situace, kdy žalovaný k tomuto postupu není subjektivně oprávněn. Nesprávné poučení o opravném prostředku totiž nemůže založit oprávnění žalovaného takový prostředek s úspěchem podat, pokud tato možnost současně nevyplývá z právních předpisů. To, zda by byly ostatní subjekty, kterým je takové rozhodnutí doručeno, oprávněny opravný prostředek podat, ničeho nemění na závěru, že žalovaný takovým subjektem bezpochyby není. Právě s odkazem na nepřipustnost uplatnění tohoto prostředku ze strany žalovaného coby správního orgánu který ve věci rozhoduje, dospěl soud k závěru, že rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 18.6. 2007 5 je rozhodnutím nicotným, protože krajský úřad neměl funkční příslušnost v této konkrétní věci o podaném odvolání rozhodovat.

Naproti tomu nelze přisvědčit stanovisku žalobce, že rozdílný náhled na prohlášení vily xxx kulturní památkou mezi Magistrátem města Hradec Králové a žalovaným je třeba předkládat k řešení postupem podle § 136 odst. 6 resp. § 133 odst. 2 správního řádu. Ustanovení § 136 se vztahuje na tzv. dotčené orgány. Který orgán je tzv. dotčeným orgánem stanoví § 136 odst. 1. Zákon č. 20/1987 Sb. výslovně nestanoví, že by obecní úřad obce s rozšířenou působností resp. krajský úřad byly takzvanými dotčenými orgány státní správy. Písm. a) § 136 odst. 1 správního řádu proto použít nelze. Postavení těchto orgánů nelze dovodit ani z písm. b) tohoto ustanovení, protože, jak již bylo uvedeno, zákon číslo 20/1987 Sb. nevyžaduje vydání předchozího tzv. závazného stanoviska. Vyžaduje pouze, aby si Ministerstvo kultury před prohlášením a věc i kulturní památkou vyžádalo předchozí vyjádření těchto orgánů. Obsah vyjádření není ve smyslu § 149 odst. 1 správního řádu závazný pro výrok o prohlášení věci za kulturní památku. Proto ani obec s rozšířenou působností ani krajský úřad nejsou dotčenými orgány a neuplatní se v případě, že mají na věc jiný právní názor, postup podle § 136 odst. 6 správního řádu pro řešení takového sporu.

Je třeba znovu zdůraznit, že orgánem, kterému je dána pravomoc rozhodnout o prohlášení věci za kulturní památku je Ministerstvo kultury. Poskytnutá vyjádření mají nepochybně za cíl zajistit co nejkomplexnější náhled na posuzovanou věc z hlediska jejího lokálního významu. Tvoří tak podstatný podklad pro rozhodnutí žalovaného, avšak z ničeho nelze dovodit, že by byl žalovaný ve své rozhodovací pravomoci těmito vyjádřeními omezen. Jinými slovy nelze učinit závěr, že by nebylo lze prohlásit kulturní památku jenom proto, že obecní úřad obce s rozšířenou působností či krajský úřad s takovým postupem nesouhlasí.

To však na druhé straně neznámá, že by ona vyjádření, které zákon výslovně předpokládá, byla pro rozhodnutí ve věci zcela bez významu. Je vždy třeba, aby výsledek řízení o prohlášení věci za kulturní památku náležitě refletoval obsah takových vyjádření a v případě, že je výsledek správního řízení od těchto stanovisek odlišný, je třeba, aby odůvodnění správního rozhodnutí ve věci samé obsahovalo dostatek důvodů, proč správní orgán - žalovaný z uvedených stanovisek nevycházel.

Jak již bylo výše uvedeno, rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové ze dne 8.3. 2007, kterým bylo vysloven souhlas k prohlášení vily xxx kulturní památkou, bylo následně podle § 156 odst. 2 správního řádu rozhodnutím ze dne 16.5. 2007 zrušeno. Kromě toho však správní spis obsahuje rovněž vyjádření Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odboru regionálního rozvoje, cestovního ruchu, kultury a volnočasových aktivit ze dne 8.3. 2007, které ústí v závěr, že sice není zpochybněna hodnota vily xxx z hlediska urbanistického, avšak z hlediska celkové ústavnosti nelze dát souhlas k prohlášení firmy za kulturní památku, protože hodnoty, které by byly důvodem pro prohlášení, zanikly v průběhu devadesátých let dvacátého století.

Ve věci tedy nastala situace, kdy vyjádření Krajského úřadu nesvědčí prohlášení vily xxx za kulturní památku a vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností - Magistrátu města Hradec Králové není dosud k dispozici v důsledku nicotnosti rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 18. 6. 2007. Nicotnost rozhodnutí totiž nemá za následek, že by z hlediska řízení o prohlášení vily xxx kulturní památkou bylo lze vycházet z vyjádření odboru památkové péče Magistrátu města Hradec Králové ze dne 22. 2. 2007. Uvedené vyjádření bylo vydáno nikoli v řízení o prohlášení vily za kulturní památku, ale v řízení jiném, které se týká výstavby polyfunkčního objektu a neobsahuje žádné stanovisko ohledně významu xxx z hlediska památkové péče. Bude proto třeba v dalším řízení stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností teprve opatřit a s jeho obsahem se posléze v dalším řízení při vydání správního rozhodnutí vypořádat.

Jak již bylo uvedeno, okolnost, že shora uvedená vyjádření jsou případně nesouhlasná, nemá bez dalšího za následek, že by to prohlášení věci za kulturní památku přesto nemohlo dojít, protože je to Ministerstvo kultury, které tyto věci s konečnou platností rozhodne. Je však třeba v takové situaci, aby odůvodnění správních rozhodnutí přesvědčivě objasnilo, proč názor obce s rozšířenou působností resp. krajského úřadu neobstojí. Odůvodnění správního rozhodnutí je proto třeba koncipovat tak, aby bylo zřejmé, že Ministerstvo kultury nesdílí názor obsažený v předložených vyjádřeních, tento názor vyvrátit a uvést dostatek argumentů, proč názor ve vyjádřeních neobstojí. Absence souhlasného vyjádření ze strany obce s rozšířenou působností - magistrátu města Hradec Králové, vyplynula s odkazem na výše uvedené, až z odůvodnění tohoto rozsudku. Stanovisko krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 8. 3. 2007 však v době rozhodování k dispozici bylo. Odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí ani rozhodnutí

prvostupňové však není koncipováno tak, proč je žalovaný přesvědčen, že vyjádření, které mu bylo podáno, neobstojí, konfrontace s tímto vyjádřením se v odůvodnění správních rozhodnutí neobjevuje. Nepostačuje pouze vyjádření stanoviska žalovaného a uvedení důvodů, proč se přiklonil k závěru vily xxx za kulturní památku prohlásit, ale je třeba, aby bylo i zřetelně vysvětleno, proč neobstojí stanovisko Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, které sice význam architektonický a urbanistický vily xxx neupírá, ale intenzitu tohoto významu hodnotí jinak než žalovaný.

Prvostupňové rozhodnutí v závěru, kde je obsažena vlastní úvaha žalovaného vyjádření krajského úřadu nezmiňuje a lze jen dovozovat, že na str. 27 druhý odstavec, pokud žalovaný zmiňuje následné změny vily s tím, ji nezhodnocují natolik, aby ji nebylo lze prohlásit kulturní památkou, polemizuje se stanoviskem Krajského úřadu. Stanovisko Krajského úřadu mimo jiné zdůrazňuje, že nahrazením okolní zahrady plochou parkoviště došlo k "odtržení" vily xxx od ostatní vilové zástavby. Jestliže je však v obou správních rozhodnutích kladen podstatný důraz na to, že jde o významný doklad urbanistického vývoje města (strana 28 prvostupňového rozhodnutí) či na kontrast předválečné vilové zástavby a blokové zástavby a na to, že xxx je neoddělitelnou součástí unikátního souboru vil (strana 27), je třeba podrobně zdůvodnit, proč argument o jejím "odtržení" od vil ostatních neobstojí.

Žalobou napadené rozhodnutí o rozkladu uvedený nedostatek nenapravuje. Na straně 10 odůvodnění se uvádí, že se žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí zabýval již zhodnocením všech stanovisek a vyjádření, které byly uvedeny v odůvodnění rozhodnutí. Stanoviskem Krajského úřadu ze dne 8. 3. 2007 se však prvostupňové rozhodnutí výslovně nezabývalo a nečiní tak ani rozhodnutí o rozkladu. V něm se opakovaně konstatuje, že je "třeba mít na paměti urbanistickou památkovou hodnotu vily"(strana 14), či to, že xxx vykazuje rozhodně významné urbanistické hodnoty, je součástí pásu vil podél xxx ulice" (strana 16) či to, že se za újmu skutečně považuje ztráta zahrady, avšak xxx si uchovala původní ráz, členění oken, hmotu i významné urbanistické umístění (strana 16). Nicméně neobsahuje podrobné zdůvodnění proč ani ztráta zahrady nemění ničeho na charakteru jako součásti pásu vil a nedošlo k jejímu odtržení od ostatních vil a proč.

Je vhodné připomenout, že žaloby ve správním soudnictví směřuje proti rozhodnutím, kterým bylo rozhodnuto ve správním řízení v posledním stupni. Toto pravidlo vyplývá mimo jiné s ustanovení § 69 s.r.s. či z § 68 uvedeného zákona. Při úvaze o důvodnosti podané žaloby je proto třeba uvažovat o tom, nakolik nedostatky vytýkané prvostupňovému rozhodnutí ob stojí i v konfrontaci s rozhodnutím žalobou napadeným. Žalobce na straně 5-6 žaloby vznáší námitky proti prvostupňovému rozhodnutí a činí tak opakovaně i v dalším textu žaloby (např. na str. 8). Vyčítá mu především nedostatečné odůvodnění co do právní argumentace, proč některým z předložených důkazů přiznal důvodnost a jiné naopak nezohlednil.

Je skutečností, že správní rozhodnutí o prohlášení věci za kulturní památku je v jistém smyslu rozhodnutím atypickým. Požadavek na zjištění skutkového stavu zde do jisté míry ustupuje tomu, jak je zjištěný skutkový stav zhodnocen. A to jak po stránce právní, tak po stránce odborně technické. Tím je míněno to, že prostřednictvím odborných názorů na konkrétní stavbu je učiněn závěr - vždy v jistém smyslu subjektivní - zda ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. jde či nejde o nemovitost, která je významným dokladem historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti či projevem tvůrčích schopností a práce člověka pro hodnoty historické, umělecké, vědecké a technické či zda má

přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem. Ve věci nebylo sporu o tom, kde se vily xxx nachází, dokonce ani o tom, k jakým stavebním úpravám následně docházelo a jaký je výsledný stav, dokonce ani v tom, jaká poškození způsobená časem či jinými vlivy byla zjištěna (odlišný je názor na to, co bylo jejich příčinou a zda lze závadný stav odstranit či nikoliv a jakým způsobem). Proto rovněž hodnocení důkazů, které byly ve věci opatřeny, z povahy věci nemůže vypadat tak, že bude bezesbytku vyvráceno každé tvrzení obsažené ve stanoviscích, které vilu xxx za způsobitou prohlášení za kulturní památku nepovažují, ale je třeba se zaměřit na to, proč naopak obstojí názory těch, kteří její prohlášení kulturní památkou doporučují. Navíc konečný závěr o prohlášení věci za kulturní památku není převzetím názoru obsaženého ve znaleckém posudku, ale samotnou podstatou rozhodovací činnosti žalovaného ve věci. Není proto důvodná námitka, že správní orgán je důkazy *pouze* přijal a protichůdné pouze odmítl, aniž by vložil, proč tak učinil.

Na druhou stranu je však třeba zejména prvostupňovému rozhodnutí vytknout, že účelem odůvodnění správního rozhodnutí není provést zcela vyčerpávající shrnutí dosavadního průběhu správního řízení včetně citace celého obsahu předložených stanovisek, ale především podrobně rozhodné skutečnosti zdůvodnit a předložit argumenty, proč správní orgán ve věci rozhodl jak je ve výroku rozhodnutí učiněno. I z hlediska rozsahu je zjevný nepoměr mezi konstatováním dosavadního průběhu řízení činěného na 26 stranách rozhodnutí a následným zhodnocením zjištěného stavu, který je učiněn na straně 27 a části strany 28 (s doplněním zcela obecného odkazu na dříve citované stanovisko Národního památkového ústavu).

Na straně 7 a 8 podané žaloby uplatnil žalobce námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu, kterou odvozoval od nedostatečného zdůvodnění, proč nebyl akceptován posudek znalce Brousila. Tato námitka důvodná není. Prvostupňové rozhodnutí se s existencí tohoto dokladu předloženého žalobcem vypořádalo sice toliko v rámci shrnutí dosavadního průběhu řízení, když na straně 23 a 24 je stručně sděleno, že posudek byl předložen a jaký je jeho závěr. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí se ministr kultury na straně 10 vyjadřuje k obsahově obdobné námitce žalobce uplatněné v rozkladu s tím, že posudek Pavla Brousila a posudek ing. Vinaře nejsou ve vzájemném rozporu, protože znalec Brousil se vyjadřoval k tomu, nakolik jsou zjištěné závady odstranitelné, zatímco ing. Vinař se vyjadřoval ke stavebnímu a statickému stavu vily ve vztahu k architektonickým a urbanistickým hodnotám vily. Ze zadání stavebně statického posudku vyplývá, že cílem posudku je objektivně posoudit fakticky a stavební stav domu.

Ze zadání posudku Pavla Brousila je zřejmé, že jím byla specifikace vad a poruch vily xxx. Posudek Pavla brousila ústí závěr, že závady a poruchy, které jsou v posudku specifikovány, jsou velmi obtížně odstranitelné. Posudek Ing. Vinaře se závadami, poruchami a jejich příčin zabývá na straně 6 - 8, a zabývá se rovněž posudkem Pavla Brousila. V závěru uvádí, že statické poruchy, které v objektu vznikly, neovlivní estetickou funkci nosné konstrukce, lze je běžným způsobem dlouhodobě zajistit. Zabývá se rovněž důvodem nadměrné vlhkosti, která byla v objektu zjištěna. Posudek ústí závěr, že statický a stavební stav domů není překážkou pro zapsání do seznamu nemovitých památek. Po porovnání zadání a závěrů obou posudků je třeba dospět k závěru, že tyto posudky se vzájemně nevylučují. Nešlo o situaci, kdyby byla tatáž okolnost oběma posudky hodnocena odlišně. Posudky se zásadně neliší, pokud jde o obsah zjištění závad ve vile. Zatímco Pavel Brousil se vyjadřuje k odstranitelnosti zjištěných závad, ing. Vinař (byť má jiný názor na jejich odstranitelnost) zaujímá rovněž stanovisko k tomu, zda je statický a stavební stav domu překážkou pro zapsání do seznamu památek. Posudky se tedy vzájemně nevylučují a

obstojí vedle sebe. Nebyl proto dán důvod k vypracování revizního posudku, jak namítal žalobce. Správní řízení nebylo vedeno o tom, zda technický stav budovy vyžaduje či nevyžaduje její zbourání v důsledku neodstranitelnosti zjištěných závad. Pro účely řízení o prohlášení za kulturní památku bylo třeba zjistit, zda její aktuální technický stav takový zápis nevylučuje. Jinými slovy, zda aktuální stavební a statický stav budovy nečiní řízení v důsledku neodvratnosti poškození budovy bezpředmětným. Ani znalec Brousil ve svém posudku toto netvrdil a jeho posudek neústí v závěr, že by nebylo lze o vile z důvodu jejího technického stavu řízení vést a za kulturní památku ji prohlásit, či že zjištěné závady a poruchy (ačkoli jsou dle jeho názoru velmi obtížně odstranitelné) prohlášení kulturní památkou vylučují. Rozdílnost názorů na to, zda lze či nelze zjištěné poruchy odstranit, nebyla ve věci sama o sobě rozhodným hlediskem, a proto nebylo třeba jen z toho důvodu vyžadovat vypracování nového posudku.

Žalobce na straně 8 žaloby uplatnil námitku, kterou označil jako „absence důvodů pro prohlášení“. Zde je třeba zdůraznit, že soudy ve správním soudnictví přezkoumávají žalobami napadená správní rozhodnutí – rozhodnutí vydaná v posledním stupni - v mezích žalobních bodů (ustanovení § 75 odst. 2 s.ř.s.). To znamená, že soud může posoudit důvodnost či nedůvodnost žaloby se zřetelem k tomu, co je v podané žalobě namítáno a nelze odkazovat na obsah předtím podaného rozkladu, již proto nikoli, že námitky tam případně uplatněné nesměřují proti obsahu žalobou napadenému rozhodnutí. Proto pokud je v této části žaloby odkazováno na podrobné rozvedení jednotlivých námitek v rozkladu, je třeba vycházet z toho, co k jednotlivým argumentům obsahuje samotná žaloba. Dále je třeba konstatovat, že tyto námitky směřují proti věcným argumentům, pro které byla vila xxx prohlášena kulturní památkou. Jak již soud výše uvedl, bude následně třeba důvody pro prohlášení, nebo na druhé straně důvody pro to, aby vila za kulturní památku prohlášena nebyla, třeba koncipovat odlišně, než tomu bylo v žalobou napadeném rozhodnutí. Bude tedy třeba znovu zhodnotit okolnosti, které jsou ve věci podstatné. Proto i stanovisko soudu k jednotlivým dílčím argumentům, kterými bylo prohlášení za kulturní památku zdůvodněno, musí být relativně obecné, aby žalovanému bylo následně umožněno se rozhodnými okolnostmi znovu zabývat.

Z prvostupňového rozhodnutí i z rozhodnutí o rozkladu vyplývá, že význam vily xxx je jednak architektonický a rovněž urbanistický, kdy její umístění v návaznosti na ostatní výstavbu je významným dokladem rozvoje města. Z žádného ustanovení zákona č. 20/1987 Sb. nelze dovodit, že by tato hodnota nemohla v konkrétním případě představovat argument pro prohlášení věci za kulturní památku. Je naopak na správním orgánu, aby v rámci správního uvážení svůj názor následně ve správním rozhodnutí uvedl. Skutečnost, že v prvostupňovém rozhodnutí bylo na straně 27 uvedeno, jaké byly představy o rozvoji města po první světové válce a zda bylo se stávající vilovou zástavbou počítáno při tomto rozvoji či nikoli, samo o sobě nevede k závěru, že by jen proto měla být vila xxx za kulturní památku prohlášena a ani obě správní rozhodnutí v takový závěr nevyznívají. To, zda G. s xxx počítal či nikoli, může být zmíněno jako podpůrná okolnost (a takto soud odůvodnění prvostupňového rozhodnutí v této části chápal) a obdobně koncipuje pod bodem 7.2. žaloby tuto námitku i žalobce. Námitka by však sama o sobě nevedla k závěru o nezákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí.

Obdobně je tomu v případě námítka označené jako „unikátní soubor“. Lze sice porozumět argumentu žalobce, pokud se zamýšlí nad tím, proč stavba, u které je zdůrazňována její sounáležitost s ostatními stavbami podobného druhu, je prohlašována za kulturní památku „izolovaně“ a nebyla zvolena ochrana celého souboru staveb (když navíc,

jak uvádí v podané replice, dvě z těchto staveb již ochrany požívají). Na druhé straně je však skutečností, že předmětem řízení v souzené věci byla právě a jen vila xxx a zákon č. 20/1987 Sb. nestanoví žádná pravidla, jak případně (a taková situace není bezpochyby ojedinělá) odlišně postupovat, pokud je význam věci – stavby spatřován mimo jiné ve vazbě na ostatní v okolí stojící stavby. V situaci, kdy je tento význam mimo jiné ve vazbě na okolní vily shledáván, je však třeba sounáležitost s ostatními vilami podrobně zdůvodnit a případně vyvrátit argument o „odtržení“ vily od vil ostatních v důsledku zrušení okolní zahrady, jak sděluje ve svém stanovisku Krajský úřad Královehradeckého kraje. Pokud byl v žalobě zmiňován význam stavitele P. a jeho ostatní stavební činnost, je třeba uvést, že xxx nebyla za kulturní památku prohlášena jenom proto, že by ji postavil stavitel P. a z napadeného rozhodnutí nelze dovodit, že by právě osoba stavitele byla tím jedinečným, proč je třeba vilu chránit.

K argumentu jedinečnosti uplatněnému na str. 9 žaloby je třeba konstatovat následující: Jestliže žalobce vytýká žalobou napadenému rozhodnutí srovnání s vilou Bellevue v Luhačovicích, na straně 15 žalobou napadeného rozhodnutí je uvedena vila zmíněna nikoli ve významu, že protože vila xxx vykazuje podobnost s vilou Bellevue (která památkově chráněna je), je třeba i xxx chránit, ale v souvislosti s argumentem, že ve vnitrozemském prostředí je stavba s rustikálními prvky na rozdíl od Moravy a příhraničí (což je případ vily Bellevue) výjimečná. Proto žalobní argumentace o tom, že vila Bellevue je součástí úplně jiného prostředí, sám o sobě nevyvrací důvody uvedené v žalobou napadeném rozhodnutí v souvislosti s uvedenou stavbou. Nikdo totiž netvrdil, že právě z důvodu podobnosti prostředí, ke kterému je vila xxx umístěna by i ona měla být památkově chráněna.

Žalobce dále v souvislosti s argumentem jedinečnosti vytýká správním rozhodnutím užívání argumentu „xxx nádechu“ a má zato, že je třeba památkově chránit toliko mimořádné architektonické a urbanistické počiny. Jak již bylo uvedeno, lze obecně konstatovat, že při rozhodování o tom, zda ta která věc má či nemá být prohlášena za kulturní památku bude vždy přítmen jistý prvek subjektivního náhledu, protože hranice mezi tím, co je *významným* dokladem historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti resp. projevem tvůrčích schopností a práce člověka či co má či nemá uměleckou či historickou (ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb.) může být relativně nezřetelná. Je pak na žalovaném, aby jeho rozhodnutí obsahovalo dostatek přesvědčivých důvodů, proč má zato, že zjištěné hodnoty prohlášení za kulturní památku odůvodňují. V obou správních rozhodnutích jsou opakovaně užívány pojmy „s rustikálními prvky“ či „inspiratione resp. nádech xxx stylu“. Jde o pojmy relativně neurčité, které vyjadřují hodnotící soud žalovaného o celkovém přínosu vily xxx. Aby však bylo lze činit hodnotící závěr, musí být nepochybně zřejmé, co je hodnoceno.

Prvostupňové rozhodnutí na straně 27 zmiňuje stavební změny, ke kterým od postavení vily došlo s tím, že podstatnou měrou nebyla snížena její kulturní a architektonická hodnota. Zde lze konstatovat, že tento argument předpokládá, že za situace, pokud by v mezidobí k žádným stavebním změnám nedošlo, byla by xxx nepochybně za kulturní památku prohlášena. Ani tento předpoklad však není samozřejmý a je třeba jej v řízení bezpečně prokázat a v rozhodnutí podrobně odůvodnit. Dále se uvádí, že jde o příklad kombinace několika architektonických stylů, inspirace německou hrázděnou architekturou, ovlivnění neoromantismem vilové architektury přelomu 19. a 20. století resp., že ve svém stylu a zpracování je jedinečná a unikátní. Všechny tyto soudy jsou hodnotícími úvahami žalovaného, kterým musí předcházet jejich podrobné zdůvodnění. Tzn.

např. v čem onen neoromantismus vilové architektury spočívá, jak se projevuje v posuzované stavbě, v jakých konkrétních částech stavby, v čem je právě zde jedinečný a pokud není jedinečný sám o sobě, tak proč je jedinečný v kombinaci s ostatními zjištěnými charakteristikami stavby a proč je jeho případné nezastoupení v regionu natolik významnou skutečností, že prohlášení za kulturní památku odůvodňuje.

Prvostupňové rozhodnutí na straně 27 uvádí, že se všemi námitkami týkajícími se architektonické hodnoty vily se vypořádal Národní památkový ústav ve svém stanovisku ze dne 12. 4. 2007 a žalovaný se s jeho stanoviskem ztotožňuje. Takový způsob hodnocení důkazů není vhodný. Je odkazováno na jeden z podkladových materiálů (vedle materiálů dalších), který sice ve správním spise je založen a jeho obsah je rovněž citován v prvostupňovém rozhodnutí na stranách 8-10. Jestliže však zákon č. 20/1987 Sb. stanoví výlučnou působnost ministerstva kultury při rozhodování o prohlášení věci za kulturní památku, pak je na něm, aby rozhodné skutečnosti posoudilo a neodkazovala toliko na stanovisko Národního památkového ústavu. Velmi podstatné však je rovněž to, že ani zmíněné stanovisko nepředkládá ucelené zdůvodnění o hodnotách vily xxx, pro které by měla být prohlášena kulturní památkou. Jsou podrobně vypočteny změny, ke kterým v mezidobí došlo s tím, nakolik mohou ovlivnit hodnotu vily a opravy čeho a v jakém rozsahu byly provedeny. To však samo o sobě nevede k závěru, že pokud by jakékoli zásahy nebyly provedeny, bylo by třeba vilu za kulturní památku prohlásit. Proto i v tomto duchu bude třeba odůvodnění správních rozhodnutí doplnit.

V závěru žaloby žalobce uplatňuje námitku, kterou označuje jako „konzistence postupu veřejné správy“. Tuto námitku soud důvodnou neshledal. Žalobce v podstatě vychází z toho, že v souvislosti s vilou xxx činil kroky- stavební úpravy, které byly veřejně známé a nikdy v minulosti nebyl vznesen požadavek na památkovou ochranu vily. To, že se o xxx orgány ochrany památkové péče dosud nezajímaly, jej vede k názoru, že kulturními hodnotami neopývá. Je třeba konstatovat, že proces posuzování kulturní, architektonické urbanistické hodnoty v souvislosti s jejich památkovou ochranou je proces v čase proměnlivý stejně jako se v čase v souvislosti s vývojem a změnami v území mění kulturní význam případně posuzovaných věcí. Ze zákona č. 20/1987 Sb. nepochybně nelze dovodit jakékoli oprávnění vlastníka nemovitosti, aby byla v režimu uvedeného zákona posouzena jeho stavba v situaci, kdy jsou např. posuzovány stavby okolní či např. aby bylo do budoucna u jakékoli stavby deklarováno, že již nikdy za kulturní památku prohlášena nebude. Proto skutečnost, že o xxx nebylo dosud rozhodováno, nemůže bez dalšího vést k tomu, že jen proto je postup žalovaného nezákonný a již z toho důvodu nejsou splněny podmínky pro prohlášení vily xxx za kulturní památku.

S poukazem na shora uvedené důvody proto Městský soud v Praze napadené rozhodnutí podle ustanovení § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm žalovaný řízení doplní o stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností a ve věci znovu rozhodne, když rozhodnutí řádně odůvodní ve shora naznačených směrech.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má právo na náhradu nákladů řízení ten z účastníků, který měl ve věci plný úspěch. Žalobce byl zastoupen právním zástupcem. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci úspěch, soud mu přiznal náhradu nákladů řízení. Náklady právního zastoupení představují celkem částku 7.712,- Kč za dva úkony právní služby po 2.100,- Kč a dvakrát režijní paušál po 300,- Kč (převzetí zastoupení, podání žaloby), to vše podle ustanovení § 9 odst. 3, písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a ustanovení § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odměnách

advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), DPH ve výši 19% tj.912,-Kč a uhrazený soudní poplatek v částce 2.000,-Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **lze podat kasační stížnost** za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. **do dvou týdnů** od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím Městského soudu v Praze. Stěžovatel musí být podle ustanovení § 105 odst. 2 s.ř.s. zastoupen v řízení o kasační stížnosti advokátem, to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 18.června 2009

JUDr. Hana Veberová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Kotlanová